

N:o 271.

Af herr **K. L. Johansson** i Stora Mellby, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t, angående beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar.*

Vår tids människor vilja resa, och de vilja resa fort, billigt och bekvämt. Och därom är ju intet ondt att säga. Tvärtom anser man sig böra göra allt för de resandes bekvämlighet. Järnvägsstyrelserna anstränga sig, för att, så vidt möjligt är, gå allas önsknings till mötes; och ångbåtarne inredas med all möjlig komfort, för att icke säga lyx.

Men ändå finnes det många, hvilka hafva svårt att färdas, och för hvilkas bekvämlighet man hittills gjort för litet.

Hvem har icke under sina resor någongång sett en sjukling, som stapplat sig fram eller som burits af sina vårdare? Och huru många äro icke de sjuka, som endast med yttersta varsamhet kunna transporteras, och som därför ofta taga skada till sitt lif på grund af svårigheterna vid transporter till eller från hemmet, till eller ifrån lasarettet och sjukstugor.

Nu kan naturligtvis hvarken vår regering eller Sveriges Riksdag afvända alla dessa transportsvårigheter; men hvad som är både möjligt och önskvärdt, det är, att en särskild omvårdnad ägnas *sådana svårt sjuka, som transporteras å statens järnvägar.*

Frågan blir därför denna: kunna och böra några åtgärder vidtagas för att minska eller undanrödja dessa transportsvårigheter? Svaret å denna fråga kan icke gärna blifva annat än kraftigt jakande.

Visserligen kan man äfven under nuvarande förhållanden anskaffa *möjlighet till bättre utrymme och större bekvämlighet genom medpassa-*

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 97 Häft. (N:o 271.)

gerares tillmötesgående eller genom att lösa två eller flera biljetter. Men många af de transporterade sjuklingarne äro fattiga och nödgas därför att hellre utstå, snart sagdt, hvilken vedermöda som helst, än att offra svårförvärfvade penningar för bekväm plats vid resa.

Och äfven om man uppoffrar penningar, för att underlätta transporten af de sjuka, kunna de i allt fall i regeln icke undgå att vara till besvär för sina medresande och själfva lida af trängseln med dem.

Sängliggande sjuka kunna ju transporteras i finka eller godsvagn mot särskild afgift; men klart är, att man icke där kan, synnerligast vintertiden, bereda den sjuke jämn och lämplig värme och luftväxling. Finkan särskildt, som ju i regeln placeras sist i tåget, slänger och skakar mer än de öfriga vagnarna och är därför olämplig för forsling af sjuka personer.

Icke sällan förekommer det, att epidemiskt sjuka forslas till epidemisjukhus, och att järnvägen därför måste anlitas. Epidemiskt sjuka skulle ju strängt isoleras för undvikande af smitta. Men huru skall en sådan isolering kunna ske på tåget under nuvarande förhållanden? Sjuklingen reser tillsammans med öfriga passagerare, och sjukdomen kan då, ouppmärksamman och obevakad, spridas i vida kretsar. Och ju flera sådana sjuklingar, dess värre.

För att afhjälpa de många svårigheter, som ännu möta vid de sjukas transport, läser man börjat anordna särskilda sjukkupéer å vissa enskilda järnbanor. Det har sagts, att man gjort så å Uppsala—Gefle och Gefle—Dala järnvägar.

Min åsikt är, att särskilda sjukkupéer borde till erforderligt antal anordnas i några statens boggiévagnar, och inrättas så, att de vore isolerade, att de ägde egen ingång utifrån, att de lätt kunde rengöras, eventuellt smittrenas (desinficeras), och att de förlades så i tåget, att skakningen vore så obetydlig, som möjligt. Jag är icke fackman i denna fråga, och jag kan således icke framställa något ofelbart förslag om, huru detta skall ordnas. Men jag har, liksom säkert många med mig, sett så många svårigheter och bekymmer härvidlag, att jag ansett mig böra hemställa om statsmakternas hjälp för att underlätta lidande medmänniskors transport å statens järnvägar. Vidtager staten å sina järnvägar sådana anordningar, skola otvifvelaktigt de enskilda järnvägarne också mera allmänt tillse, hvad som kan göras för att underlätta de sjukas järnvägsresor.

Kostnaden för sådan transport bör naturligtvis ställas så billig som möjligt, och något tåg om dagen bör vara försedt med sådan sjukkupé utan förutbeställning.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa fullständig utredning angående de åtgärder, som lämpligen kunna vidtagas för beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar, samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 4 april 1905.

Karl Ludv. Johansson.
